

Hírek

E számunk szerzői.....	3
------------------------	---

JOSZ

Elnöki beszámoló.....	5
-----------------------	---

Hírek, eredmények

Adatvédelemről mindenkinek	6
----------------------------------	---

Jogalkotás – jogalkalmazás

EP választás a jogszabályváltozások tükrében	7
Kedvenc ügyek az ingatlangazdálkodás alapegysége körül: a lakáscsere	10
Belső kontrollrendszer egy kisvárosi önkormányzat, Komárom gyakorlatában	13
Eredeti vagy származékos? Mozaikok az önkormányzatok jogalkotási hatáskörének problematikájához	16
Okos város kezdeményezések Magyarországon	19
Barangolás – négy stádiumban – a közigazgatási jogsértések világában	21

Gazdálkodás – pénzügy – adó

Gondolatok a helyi adózási rendszerről XVIII. – Újabb gondolatok az adóztatás történetéből, továbbá aktuális kérdések napjaink szabályozásából – 2. rész.....	22
A nyolcadik önkormányzati adósságrendezi eljárás Baranya megyében: Dencsházán valaki kinyitotta Pandora szelencéjét	24
A jegyzői hatáskörbe tartozó végrehajtás néhány kritikus pontjáról – 1. rész	28

E-közigazgatás

Az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó folyamatszabályozás tapasztalatai – Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatánál	32
---	----

Adatvédelem

A jegyző mint az adatvédelem ura?	35
Információbiztonsági jogszabályok módosítása	37

Lazíts!

SOS, itt a Meetingitis! Kérdés, hogyan védekezhetünk ellene?.....	41
---	----

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:

Tóth János
(JOSZ elnöke)

ALELNÖKE:

dr. Kelemen Barnabás

TAGOK:

dr. Bekényi József, dr. Dudás Ferenc,
dr. Kéki Zoltán, dr. Komáromi Éva,
dr. Milták Tünde, dr. Mogyorósi Sándor,
dr. Schutzbach Ferenc,
dr. Tiba Zsolt, dr. Tompai Géza,
dr. Virág Rudolf, dr. Vörös Tamás

KIADJA:

hvgorac
Lap- és Könyvkiadó Kft.

HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.
1037 Budapest, Montevideo u. 14.

SZERKESZTŐSÉG:

Tel.: (06-1) 445-0578
Internet: www.jegyzo.hu
E-mail: jegyzo@hvgorac.hu

A KIADÁSÉRT FELEL:

dr. Frank Ádám ügyvezető

LAPMENEDZSER:

Horváth Anett

FŐSZERKESZTŐ:

Tóth János

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Horváth Anett

TÖRDELÉS:

Harkai Éva

KORREKTOR:

P. Berka Antónia

NYOMDAI MUNKÁK:

Multiszog Bt.
Felelős vezető:
Kajtor Bálint

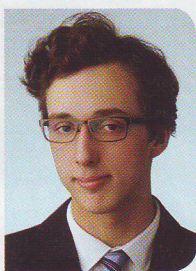
MEGJELENIK KÉTHAVONTA

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Üzleti és Logisztikai Központja (ÜLK)
Belföldi előfizetés: Budapesten a Budapesti
Postaigazgatóság kerületi ügyfélszolgálati irodáinál,
a hírlapkézbesítőknél
és a Hírlap-előfizetési Irodában (HELIR)
Budapest VIII., Orczy tér 1. Levélcím: HELIR 1900
E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu
Telefon: 303-3441, 303-3442, fax: 303-3440
Vidéken előfizethető a postáknál
és a kézbesítőknél, továbbá átutalással
Magyar Posta Zrt. Üzleti és Logisztikai Központ
11991102-02102799 számú bankszámlaszámára is.
2019-ben az előfizetési díj 1 évre:
14 400 Ft (átfával).
ISSN: 1589-3383

A Posta esetleges hibás terjesztése miatti
kellemetlenségekért elnézést kérünk. Kérjük,
amennyiben valamelyik lapszámot nem kapja meg,
jelezze azt kiadónk felé a következő e-mail címen
és azonnal pótoljuk a hiányt:
jegyzo@hvgorac.hu

Eredeti vagy származékos? Mozaikok az önkormányzatok jogalkotási hatáskörének problematikájához

Kárász Marcell
joghallgató, ELTE ÁJK

Kührner László
joghallgató, ELTE ÁJK

Szokol Krisztina
joghallgató, ELTE ÁJK

A magyar önkormányzatok eredeti és származékos jogalkotási hatáskörrel is rendelkeznek, ez azonban számos kérdést vet fel. Hogyan határozható el az eredeti és a származékos jogalkotási hatáskör? Mi a teendő két jogalkotási felhatalmazás ütközése esetén? Hol húzódik az eredeti és származékos jogalkotási hatáskörök határa? A továbbiakban e kérdéseket vizsgáljuk a Kúria joggyakorlatából származó példákon keresztül.

si hatáskör esetén pedig számos esetben rendkívül absztrakt törvényi felhatalmazó rendelkezésekkel találkozhatunk.

Az eredeti és származékos jogalkotási hatáskör jogsértő „keveredésének” kitűnő példáját adja Érpatak Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 9/2012. (VII. 10.) rendelete. E rendeletben a képviselő-testület élt a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoctv.) által adott széles körű törvényi felhatalmazással, és a különböző szociális juttatások odaítélése során többletkövetelményeket határozott meg a kérelmezőkkel szemben. Az önkormányzat azonban több helyen is túllépte a Szoctv. által adott felhatalmazás kereteit, éppen ezért a Kúria a Köf.5.051/2012/6. számú határozatával a rendelet számos rendelkezését megsemmisítette.²

Témánk szempontjából különösen érdekes a rendelet 10. §-a, amely a – Szoctv. 33. § (1) bekezdése alapján államigazgatási hatáskörben eljáró³ – jegyző aktív korúak szociális juttatását megállapító és megszűntető határozata vonatkozásában többlet tartalmi elemeket írt elő, így kimondta, hogy a kérelmezők figyelmét a határozatban fel kell hívni például arra, hogy „a rászorultság ténye nem jogosítja fel a hatályos jogszabályok megszegésére,” illetve hogy a kérelmező „a meddő szemléletmódot cserélje fel egy öngondoskodásra és önfenntartásra alapozó ak-

tív életformára.”⁴ A Szoctv. 32. § (3) bekezdése ugyanakkor csak arra adott felhatalmazást a képviselő-testületnek, hogy „a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályait” szabályozza rendeletben, az erről szóló határozat tartalmi elemeit nem. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (1) bekezdése előírta ugyan, hogy a határozat tartalma tekintetében jogszabály, így önkormányzati rendelet is megállapíthat tartalmi követelményeket, de a Kúria érvelése szerint a konkrét ügyben az önkormányzat nem alkothatott ilyen rendeletet sem eredeti, sem pedig származékos jogalkotási hatáskörében.

Az eredeti jogalkotási hatáskörében a képviselő-testület csak „törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére” bocsáthat ki jogszabályt, de a határozat tartalmi elemeit törvény szabályozta, tehát ilyen jogalkotási hatásköre nem volt az önkormányzatnak. Már csak azért sem, mivel a jegyző ebben az esetben átruházott államigazgatási hatáskört gyakorol, amely pedig fogalmilag nem tekinthető helyi közügynek, holott az eredeti jogalkotási hatáskör csak a helyi közügyek generálklauzulájába tartozó esetekre terjed ki.⁵ Származékos jogalkotási hatáskörrel szintén nem rendelkezett az önkormányzat, ugyanis a Szoctv. 32. § (3) bekezdése egyfelől a *határozat tartalmá-*

Az Alaptörvény (a továbbiakban: At.) 32. cikk (2) bekezdése alapján a „feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.” Ezen alkotmányos szabály alapozza meg az önkormányzatok eredeti és származékos rendeletalkotási hatáskörét.¹ Az Alaptörvény e rendelkezése viszonylag tág teret hagy az önkormányzati jogalkotásra, mivel az eredeti jogalkotási hatáskör tekintetében a helyi közügyek generálklauzulája a lehetséges szabályozási tárgykörök igen széles körét határozza meg, a származékos jogalkotá-

nak szabályozására nem adott felhatalmazást, másfelől a jegyző államigazgatási hatáskörben, és nem a képviselő-testület általi felhatalmazás alapján járt el az aktív korúak szociális juttatásainak ügyében, a Szocvtv. említett felhatalmazó rendelkezése viszont csak a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyekre vonatkozik. Ezek alapján a Kúria a Szocvtv.-be ütközőnek minősítette a rendelet 10. §-át, és megsemmisítette azt.

Ebben az esetben azt láthatjuk, hogy az önkormányzat képviselő-testülete rendeletében az eredeti és származékos jogalkotási hatáskörének határait „összemosztta”. A Szocvtv. valóban széles körű felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazott a rendelet meghozásának időpontjában, de a képviselő-testület egyértelműen túlterjeszkedett e felhatalmazáson. A Kúria azt is vizsgálta, hogy az eredeti jogalkotási hatáskörre hivatkozva megalkothatja-e a képviselő-testület a rendeletet, azonban mivel itt nem helyi közügyről volt szó, a képviselő-testület eredeti jogalkotási hatáskörrel sem rendelkezett. A jogeset kitűnően rávilágít arra, hogy az önkormányzatok származékos és eredeti jogalkotási hatásköre teljesen eltérő célokat szolgál, és utóbbi nem szolgálhatja az előbbi „kiterjesztését”. Az eredeti jogalkotói hatáskör szorosan kapcsolódik a „helyi közügy” generálklauzulájához, tehát alapvetően az alulról szerveződő önkormányzati funkciót valósítja meg a jogalkotás szintjén, míg a származékos jogalkotási hatáskörnek a központi akaratot (pontosabban a törvényhozás akaratát) végrehajtó, azt felülről lefelé közvetítő jellege van.

A törvényen alapuló felhatalmazások kollíziójának kérdésével foglalkozott a Kúria a Köf.5.032/2017/4. számú határozatában. E jogeset tényállása szerint Tihany Község Önkormányzata Képviselő-testülete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló rendeletet alkotott (a továbbiakban: Ör.), amelynek 4/A. §-a egy másik, a „kisvonaatok” igénybevitelével végzett személyszállítási tevékenységről szóló önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: Kisvonaat-rendelet) foglalt szabályok megsértését kívánta szankcionálni. Ezzel a képviselő-testület lényegében a közösségi együttélés szabályaival ellentétes magatartásnak minősíti a Kisvonaat-rendeletben foglalt megsértését. Az Ör.-t az önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2010. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv),⁶ míg a Kisvonaat-rendeletet a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Személyszállítási tv.) felhatalmazása alapján alkotta meg.⁷ Az Ör. és a

Kisvonaat-rendelet közötti összefüggést a Kisvonaat-rendelet 7. § (5) bekezdése teremtetette meg, amikor kimondta, hogy „aki a rendeletben foglalt [...] személyszállítási szolgáltatásra vonatkozó előírásokat megsérti, vagy (...) aki érvényes útvonalengedély nélkül (...) végzi a személyszállítási szolgáltatást, az közösségi együttélés szabályaival ellentétes magatartást tanúsít.”⁸

A Kúria azt állapította meg határozatában, hogy a két önkormányzati rendelet a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3. §-a által tilalmazott indokolatlanul párhuzamos szabályozást tartalmazott, mivel ugyanazon magatartást szankcionálták – a Kisvasút-rendelet szerint helyszíni bírság, az Ör. szerint pedig 2 000 000 Ft közigazgatási bírság volt kiszabható jogellenes személyszállítás esetén.

Az Ör. ugyan tartalmazott egy olyan rendelkezést, amely szerint „nem állapítható meg a közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértése, ha a tevékenység vagy mulasztás szabálysértést, bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását rendel el”, ugyanakkor a Kúria álláspontja szerint e rendelkezés nem zárja ki megnyugtatóan a párhuzamos szankcionálás lehetőségét.

A Kúria ezért azt is megvizsgálta, hogy a két, látszólag konkuráló felhatalmazás közül melyik tekintendő irányadónak. A Kúria érvelése szerint a Személyszállítási tv. mint ágazati törvény által biztosított felhatalmazás az elsődleges, ennél fogva azt is feltételeznünk kell, hogy a törvényhozó a Személyszállítási tv. megalkotásával „a jogkövetkezmények tekintetében minden felhatalmazási keretet megadott, és amit nem, arról nem kívánt rendelkezni.”⁹ A Kúria álláspontja szerint tehát az önkor-

mánynak a Személyszállítási tv.-ben biztosított felhatalmazás keretein belül kell maradnia a jogellenes személyszállítási tevékenység jogkövetkezményeinek meghatározásánál, azokat nem minősítheti más törvény (a Mötv.) felhatalmazása alapján, más önkormányzati rendeletben (az Ör.-ben) közösségellenes magatartásnak. Éppen ezért a Kúria megállapította az Ör. vizsgált 4/A. §-ának a Személyszállítási tv. képviselő-testületet jogszabályalkotásra felhatalmazó rendelkezéseibe, és a Mötv. közösségi együttélés alapvető szabályaira vonatkozó rendelkezéseibe való ütközését, ezért megsemmisítette azt.

A jogeset fő kérdése tehát a törvényben a helyi önkormányzatok számára biztosított rendeletalkotási felhatalmazások „ütközése”. A Mötv. 8. §-a szerint az önkormány-

zatok a Mötv. 143. § (4) bekezdésének d) pontjában foglalt felhatalmazás alapján rendeletben meghatározhatják a közösségi együttélés alapvető szabályait és ezek megszegésének jogkövetkezményeit. A Mötv. e sokat vitatott felhatalmazó rendelkezése alapján alkotta meg származékos jogalkotási hatáskörében a képviselő-testület az Ör.-t,¹⁰ és ugyancsak származékos jogalkotási hatáskörében, a Személyszállítási tv. alapján bocsátotta ki a Kisvonaat-rendeletet. A Kúria álláspontja szerint „jogbizonytalanságot okoz” az a helyzet,¹¹ hogy a közigazgatási hatóság válogathat az Ör. alapján a közösségellenes magatartások esetén kiszabható közigazgatási bírság és a Kisvonaat-rendelet alapján kiróható helyszíni bírság között, mivel mindkét szankció ugyanarra a jogellenes magatartásra vonatkozik. A kérdés tehát az volt, hogy melyik felhatalmazást fogadja

el a Kúria irányadónak, e tekintetben pedig a bíróság lényegében a „lex specialis derogat legi generali” elvet követte, amikor megállapította, hogy az ágazati jellegű Személyszállítási tv.-ben foglalt felhatalmazást kell figyelembe venni. A Kúria érvelése alapján tehát a Mötv. általános jellegű, az önkormányzat képviselő-testületét a közösségellenes magatartások szankcionálása tekintetében jogalkotásra felhatalmazó rendelkezése alapján a képviselő-testület nem állapíthat meg egyazon ágazatra vonatkozó, az ágazati törvény felhatalmazási keretbe tartozó jogkövetkezményeket.

Az eredeti jogalkotási hatáskör terjedelmét vizsgálta a Kúria Köf.5.030/2017/3. számú határozatában. A jogeset tényállása szerint Gödöllő Város Önkormányzatának képviselő-testülete Gödöllő Város közterületeinek használatáról, a közterületek és vásárok rendjéről rendeletet alkotott (továbbiakban: Közterület-rendelet), amely rendelet 3. § (2) bekezdésének

14. pontja közterület-használati hozzájáruláshoz köti a politikai, sport-, kulturális és szabadidős rendezvények lebonyolítását, továbbá a rendelet 6. számú mellékletének 1) pontja a politikai rendezvények esetében 240 Ft/m²/nap közterület-használati díjat állapított meg. A Möt. értelmében a helyi közügyek körébe tartozik a település-üzemeltetés, azon belül is a közterületek kialakítása és fenntartása, így a helyi önkormányzat jogosult a közterület-használat szabályozására.¹²

A jogeset fő kérdése, hogy a Möt. szerinti helyi közügy körében meghatározott település-üzemeltetés és ezzel együtt a közterület-használat szabályozása tekintetében meglévő eredeti jogalkotói hatáskör kiterjed-e a politikai rendezvényekre. A jogesetben a Kúria saját korábbi, Köf.5.005/2012/6. számú határozata szerinti joggyakorlatára, valamint az Alkotmánybíróság 4/2007. (II. 13.) határozatában foglaltakra tekintettel megállapította, hogy a Közterület-rendelet szerinti, politikai rendezvényekre vonatkozó szabályozás a gyűlekezéshez való alapjogot szabályozza, amely gyakorlásának részletes szabályait a gyűlekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gyt.) szabályozza, amely viszont nem ad felhatalmazást a helyi önkormányzatoknak további részletszabályok kidolgozására. Tekintettel arra, hogy a gyűlekezéshez való jog gyakorlását a Gyt. szabályozza, így az nem tekinthető olyan helyi társadalmi viszonyoknak, melynek tekintetében az önkormányzat eredeti rendeletalkotási hatáskörrel rendelkezne, különös tekintettel arra, hogy a gyűlekezési jog tekintetében nem beszélhetünk olyan helyi sajátosságokról, amelyek az eredeti jogalkotási jogosultságot megalapoznák.¹³ A Kúria érvelése alapján összességében elmondható, hogy a helyi közügy generálklauzuláját, valamint az abból eredő eredeti jogalkotási hatáskört az alapjoggyakorlást, különös tekintettel a véleménynyilvánítás szabadságát, vagy abból mint anyajogból levezethető más alapjogokat érintő ügyekben megszorítóan kell értelmezni, különös tekintettel a helyi sajátosságokra, valamint az alapjog gyakorlásával összefüggő más szabályok kérdésére.

A származékos jogalkotási hatáskörön való túlterjeszkedés kérdését vizsgálta a Kúria Köf.5.027/2017/4. számú határozatában. A jogeset tényállása szerint Veresegyház Város Önkormányzatának Képviselő-testülete rendeletet alkotott a városi infrastruktúra fejlesztési adóról (továbbiakban: Adó-rendelet), amelyben adót vetett ki az újonnan létrehozott lakásokra. A helyi önkormányzat illetékeségi területén a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Hatv.) 1/A. § (1) bekezdésének értelmében települési adót állapíthat meg olyan vagyontárgyra, amelyre nem terjed ki törvény által szabályozott közteher hatálya. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése az ilyen adók bevezetése tekintetében nagy szabadságot biztosít az önkormányzatoknak, tekintve,

hogy a korlátokat csupán a Hatv. kisszámú, meghatározott rendelkezésére szorítja. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a Hatv. 11. § építményadót állapított meg az önkormányzat területén található lakásokra és nem lakás céljára szolgáló építményekre, építményrészekre.

A vizsgált jogesetek alapján megállapítható, hogy az eredeti és származékos jogalkotási hatáskörök elhatárolása a gyakorlatban számos problémát vet fel. Az önkormányzatok gyakran kiterjesztően értelmezik az erre vonatkozó alkotmányos és törvényi rendelkezéseket, általában annak érdekében, hogy a jó életre vonatkozó felfogásukat érvényesítsék, vagy éppen további pénzügyi forrásokat vonjanak be gazdálkodásukba.

A jogeset során a Kúriának a Hatv. által adott felhatalmazás terjedelmét kellett vizsgálnia, továbbá az 1/A. § (2) bekezdésének viszonyát az 1/A. § többi részéhez. Az Önkormányzat előadta, hogy a Hatv. 1/A. § (2) bekezdését kiterjesztően, a szakasz többi részére is alkalmazni kell, különben a jogszabály alkalmazhatatlanná válna, továbbá előadta, hogy rendeletalkotási hatáskörének gyakorlása során figyelemmel volt a Hatv. 1/A. § (2) bekezdése szerinti korlátozásokra.

A Kúria indoklásában korábbi joggyakorlatára hivatkozva megállapította, hogy ugyan a Hatv. nagy szabadságot biztosít a helyi önkormányzatoknak települési adók megállapítására, azonban ez a szabály nem szolgálhat a generális korlátok kiterjesztésére. A Kúria megállapította továbbá, hogy mivel a Hatv. szabályozza az építményadót, ezért a lakások létesítésük időpontjára tekintet nélkül adókötelesek, így a Hatv. 1/A. § (1) bekezdésének értelmében nem lehetnek további, önkormányzati rendeletben megállapított települési adó tárgyai. A Kúria az Önkormányzat azon érveire válaszol, amelyek szerint

a kifogásolt települési adó tárgyát képező lakások tulajdonosai mentesülnek az adott évre az építményadó, valamint a kommunális adó fizetése alól, így a rendelet megfelel a Hatv. 1/A. § (2) bekezdése szerinti korlátozásoknak, kifejtette, hogy a hivatkozott bekezdést szűken kell értelmezni, így a települési adók meghatározásakor tekintettel kell lenni a Hatv. 1/A. § (1) bekezdése szerinti korlátokra is. A Kúria érvelése szerint egyfelől a (2) bekezdésben biztosított nagyfokú szabadsággal a jogalkotó célja nem lehetett az (1) bekezdésben meghatározott generális korlátok felülírása, másfelől a Hatv. szerinti adó hatálya alá tartozó adótárgyak nem vonhatók ki adómentességgel a Hatv. hatálya alól, majd vonhatók települési adózás alá. Ez alapján tehát elmondható, hogy származékos jogalkotási hatáskör tekintetében, még ha a törvény nagyfokú szabadságot is biztosít az önkormányzatoknak a rendeletalkotás során, a hatáskör gyakorlás nem szolgálhat a törvényben meghatározott generális szabályok módosítására, kiterjesztő értelmezésére.

A vizsgált jogesetek alapján megállapítható, hogy az eredeti és származékos jogalkotási hatáskörök elhatárolása a gyakorlatban számos problémát vet fel. Az önkormányzatok gyakran kiterjesztően értelmezik az erre vonatkozó alkotmányos és törvényi rendelkezéseket, általában annak érdekében, hogy a jó életre vonatkozó felfogásukat érvényesítsék, vagy éppen további pénzügyi forrásokat vonjanak be gazdálkodásukba. A Kúria joggyakorlatában azonban azt láthatjuk, hogy kezdenek kikristályosodni az elhatárolás azon szempontjai és szabályai, amelyek iránymutatásként szolgálhatnak az önkormányzatok számára a jogalkotás során. ■

1 Kommentár Magyarország Alaptörvényéhez (Szerk.: Árva Zsuzsanna). Budapest, 2013, Wolters Kluwer. 401. o.

2 A határozat elemzését ld. bővebben Hoffman István: A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata az önkormányzat pénzügyi szociális rendeletének törvényességéről. In: Jogesetek Magyarázata, 2014/2. 58–65. o.

3 Ld. erről Nagy Marianna – Hoffman István: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata. Budapest, 2014. HVG-ORAC, 102–103. o.; 107. o.

4 Köf.5.051/2012/6. [13]

5 38/2012. (XI. 14.) AB határozat [89]

6 Möt. 8. § (1) bekezdés b) pont és (2) bekezdés

7 Személyszállítási tv. 2/A. §, 49. § (3) bekezdés

8 Köf.5.032/2017/4. [30]

9 Köf.5.032/2017/4. számú határozat [41]

10 A „közösségellenes magatartás” problematikájára ld. Nagy Marianna – Hoffman István: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata. Budapest, 2014. HVG-ORAC, 542–544. o.

11 Köf.5.032/2017/4. számú határozat [37]

12 Möt. 13. § (1) bekezdés 2. pont

13 Köf.5.030/2017/3. [18]–[19]